

**PRINSJES
FESTIVAL**

Jaarverslag 2016

Stichting Prinsjesfestival

HOEDENSHOW OP
DE HATWALK TIJDENS

PRINSJESFESTIVAL

Stichting Prinsjesfestival

Postbus 60

2501 CB Den Haag

06 – 348 60 453

info@prinsjesfestival.nl

www.prinsjesfestival.nl

inhoudsopgave

- [3] Voorwoord
- [4] Achtergrond en doelstellingen
- [4] Partners en ondersteunende instellingen
- [5] Organisatie
- [6] Focus
- [6] Kracht en risico's
- [7] Vooruitblik
- [7] Overzicht programma Prinsjesfestival 2016
- [18] Korte samenvatting Jaarrekening 2016
- [20] Toelichting op de Jaarrekening 2016

voorwoord

De wereld om ons heen is in beweging en wat lang een vanzelfsprekendheid leek, blijkt dat niet altijd te zijn. Ook in Nederland dringt steeds meer het besef door dat het een feest is om in een democratische rechtsstaat te leven. Met meer dan 100 vrijwilligers en vele partners dragen wij graag bij aan het besef van het belang hiervan en geven wij blijk van onze betrokkenheid door in de dagen rondom Prinsjesdag het feest van de democratie te vieren.

Het idee achter Prinsjesfestival wordt omarmd door een groot aantal burgers, bedrijven en instellingen, die samen met onze ruim 100 vrijwilligers Prinsjesfestival tot grotere bloei willen brengen.

In deze vierde editie hebben wij samen met andere instellingen en organisaties meer activiteiten rondom Prinsjesdag onder de vlag van Prinsjesfestival gebracht. Zo werd het nog meer een feest voor iedereen, voor jong en oud.

Wij zijn veel dank verschuldigd aan iedereen die het met hun enorme inzet deze vierde editie (ook financieel) mogelijk maakten.

Inmiddels zijn de voorbereidingen voor de vijfde editie van Prinsjesfestival in volle gang. Het centrale thema van Prinsjesfestival 2017 zal zijn:

Tijd om elkaar te vinden

Polarisatie – Pacificatie | 1917 – 2017

We zien uit naar een prachtig eerste lustrum.

Namens het bestuur van de Stichting Prinsjesfestival

Gert Jan Verhoog | Voorzitter

achtergrond en doelstelling

Voor veel burgers vormt de rijtoer van de koning in de Gouden Koets van paleis Noordeinde naar de Ridderzaal het hoogtepunt van Prinsjesdag. Soms lijkt men daarvoor zelfs te vergeten dat deze ceremonie in het teken staat van een parlementaire traditie. Prinsjesfestival wil bijdragen aan de aandacht voor en de betekenis van Prinsjesdag. Deze dag verdient een feest, want het is een feest om in een democratische rechtsstaat te leven. Vanuit deze doelstelling belicht Prinsjesfestival diverse facetten van democratie en rechtstaat, met tal van activiteiten waarin politiek, media en cultuur elkaar ontmoeten. Zo wil Prinsjesfestival bijdragen aan het feestelijke karakter van dit nationale evenement in Den Haag.

Doelgroep(en)

Prinsjesfestival is voor jong en oud. De doelgroep bestaat uit mensen die Den Haag als regeringscentrum van onze democratie willen beleven, begrijpen en genieten in de sfeervolle dagen rond Prinsjesdag. De uiteenlopende programmaonderdelen kennen verschillende primaire doelgroepen. Zo trekt **Prinsjesrede** voornamelijk bezoekers die zich interesseren voor retoriek, de politieke speech en de kunst van de voordracht - o.a. studenten Communicatie en (professionele) speechschrijvers – terwijl **Prinsjesdebat** zich primair richt op scholieren havo/vwo en studenten (v)mbo. Op de zaterdag zijn er meer feestelijke en laagdrempelige activiteiten, zoals de **PrinsjesVandeling**, **PrinsjesHat-walk** en **PrinsjesMarkt** en de oefenshow van de Bereden Brigade van de koninklijke Marechaussee. Deze activiteiten trekken met name families en bezoekers die geïnteresseerd zijn in hoeden en mode en daarnaast ook in zijn voor een gezellige dag op en rondom het prachtige Lange Voorhout.

partners en ondersteunende instellingen

Provincie

Prinsjesfestival heeft de ambitie zich te verbinden met stad en land. Met het oog hierop nodigt het festival elk jaar een provincie uit te participeren in het programma. Voor de eerste drie edities viel deze eer ten deel aan de provincies Fryslân, Limburg en Overijssel. In 2016 was de provincie Zeeland 'Prinsjespartner'. Zeeland opende voor de duur van het festival een ambassade in internationaal perscentrum Nieuwspoord.

Partners en vrienden

Prinsjesfestival werd financieel mogelijk gemaakt door Prinsjespartner Zeeland en andere partners, waaronder Stichting Boschuysen, De Gemeente Den Haag, de Eerste Kamer der Staten Generaal, Gasunie, De Maatschappij, ProDemos en Rabobank Nederland. Daarnaast hebben vele (natura) vrienden een bijdrage aan de organisatie geleverd.

Samenwerking in de stad

Heel wat Haagse instellingen ondersteunden het festival eveneens, waaronder: de Koninklijke Schouwburg, het Nationale Toneel, het Zuiderstrandtheater, Pathé Buitenhof, Escher in het Paleis, Internationaal perscentrum Nieuwspoord, het Montesquieu Instituut, Sociëteit De Witte, Haags College, Haags veilinghuis Venduehuis der Notarissen en Theater Diligentia, met wie we samenwerken om politiek cabaret in Nederland weer op de kaart te zetten. Het programmaonderdeel **Prinsjesrede** werd vormgegeven in samenwerking met het Nationale Toneel. Topacteurs van het Nationale Toneel droegen de genomineerde speeches voor, waardoor de inhoud van de speeches optimaal tot zijn recht kwam. Voor het **Prinsjesdiner** werkte Prinsjesfestival samen met verschillende Haagse restaurants (Cotton Tree City, It Rains Fishes, Schlemmer, La Liguria, les Ombrelles. Mochi). In deze restaurants werd het zogenoemde Prinsjesmenu geserveerd, samengesteld door de met een Michelin ster bekroonde Zeeuwse kok Eric van Bochove van restaurant 't Vlasblommeke te Koewacht.

Mediapartners

Mediapartners van Prinsjesfestival zijn: Elsevier, Den Haag Centraal, Groene Amsterdammer, NRC Handelsblad en dagblad Trouw.

organisatie

Vrijwilligers

Prinsjesfestival is een initiatief van de gelijknamige stichting, die een ANBI-status heeft. De stichting staat voor ruim 100 (veelal professionele) vrijwilligers, overheden en bedrijven, die zich betrokken voelen bij de democratie en rechtsstaat. Door (om niet) mee te werken aan Prinsjesfestival willen zij hun steentje bijdragen aan de verankering van het besef van de waarde daarvan.

Werkwijze

De diverse activiteiten worden georganiseerd door commissies onder leiding van een voorzitter. Er vindt regelmatig overleg plaats tussen de voorzitters en het bestuur van de stichting, waarbij zowel het concept als de uitvoering van de organisatie goed worden gevolgd. Voor de algemene ondersteuning en coördinatie van het festival wordt gebruik gemaakt van een betaalde kracht. Diverse facilitaire en ondersteunende diensten zijn uitbesteed aan derden.

Bestuur Stichting

Gert Jan Verhoog (voorzitter), Piet De Meijer (penningmeester), Hanneke Feije (secretaris) en Sylvia Den Ouden vormden in 2016 met elkaar het bestuur van stichting Prinsjesfestival.

Comité van aanbeveling

Het comité van aanbeveling van Prinsjesfestival staat onder voorzitterschap van Gerdi Verbeet, oud-voorzitter van de Tweede Kamer.

Van het comité maken ook deel uit: Ank Bijleveld-Schouten (commissaris van de Koning Overijssel), Theo Bovens (gouverneur Limburg), Harry van den Brink (commandant Koninklijke Marechaussee; Gouverneur der Residentie, Marcel Halma (voorzitter Berootsvereniging Public Affairs), Jaap Jelle Feenstra (voorzitter BVPA), Joost Vullings (voorzitter Parlementaire Persvereniging), Wieneke Buurman (voorzitter Logeion), Sywert van Lienden (oprichter G500), Han Polman (commissaris van de Koning Zeeland), cabaretier Paul van Vliet en Haags hoogleraar Wim Willems.

Curatorium

Het curatorium, dat een adviserende rol heeft en toezicht houdt op de financiën, bestond in 2016 uit Ivan Baas (advocaat), Joop Pot (lid Raad van bestuur Kansspelautoriteit en, Karoline Wiegerink (lector City Hospitality Hotelschool Den Haag). Eind 2016 is Kars Veling, oud-directeur van ProDemos, toegetreden tot het curatorium.

Programmaraad

Het bestuur wordt eveneens bijgestaan door een Programmaraad, waarin zitting hebben: Gert Jan Verhoog (vz), Hans Buurman (Gemeentemuseum), Ingrid van Engelshoven (wethouder gemeente Den Haag), Hanneke Feije (secretaris), Leonard Geluk (bestuursvoorzitter Haagse Hogeschool), Eddy Habben Jansen (directeur ProDemos), Eric Janssen (directeur Nieuwspoort), Thijs van Leeuwen (koninklijke, militaire ceremonie), Henk Scholten (directeur Zuiderstrandtheater) en Liesbeth Weijs (directeur Montesquieu Instituut).

focus

Educatie en Cultuur

Prinsjesfestival heeft de ambitie om zich verder te ontwikkelen langs de lijnen educatie en cultuur. In 2016 is wederom actief contact gezocht met verschillende (Haagse) onderwijsinstellingen, waaronder Lucas Onderwijs, VO Haaglanden, ROC Mondriaan, De Haagse Hogeschool en hogeschool Inholland. In samenwerking met deze instellingen is deels invulling gegeven aan het festivalprogramma en hebben er in het geval van **Prinsjesfilm** zelfs voorbereidende lessen plaatsgevonden. Omdat dans, muziek en theaterkunst waardevolle vormen zijn om het publiek alternatieve relaties aan te laten gaan met ideeën over democratie of burgerschap, streeft Prinsjesfestival tevens naar een verrijking van het festivalprogramma langs de lijnen van Cultuur. Zo bracht Zeeuwse theaterschool de speciaal voor Prinsjesfestival geschreven productie Prins Roel.

Gratis evenementen

Prinsjesfestival streeft naar laagdrempeligheid en vindt het belangrijk dat een groot deel van het programma gratis of tegen een kleine vergoeding is bij te wonen. Voor sommige programmaonderdelen, waaronder **Prinsjeslezing** en **Prinsjesdebat**, dienden bezoekers zich vooraf in te schrijven. Voor **Prinsjescabaret** konden entreekaarten worden besteld bij theater Diligentia.

Bereik

Vrijwel alle programmaonderdelen zijn druk bezocht, met als klap op de vuurpijl de **PrinsjesHatwalk** en **Prinsjesmarkt** met ruim duizend bezoekers. Noemenswaardig zijn ook de opkomst voor **Prinsjesrede** met een volle bezetting van de Kloosterkerk, met onder het publiek een groot aantal studenten van zowel De Haagse Hogeschool als hogeschool Inholland. **Prinsjeskind** in de Koninklijke Schouwburg is gedurende de dag door ruim 350 kinderen bezocht.

Ook **Prinsjesborrel** was volledig 'uitverkocht'. Al met al een groot succes, zeker gezien het feit dat Prinsjesfestival nog een prille traditie is.

Op basis van de bezoekersaantallen, positieve reacties van bezoekers en partners, en media-aandacht, lijkt het niet te vroeg om te constateren dat Prinsjesfestival een groot succes is. Het wordt door veel mensen en instellingen omarmd en ondersteund en ook de persaanpak was groot. Door zorgvuldig financieel beleid is het festival er in geslaagd in de eerste jaren van haar bestaan een bescheiden reserve op te bouwen. Dit jaar is met een gering verlies afgesloten. Zie voor een nadere uitleg hierover de toelichting op de jaarrekening en het beleidsplan.

kracht en risico's

Vrijwilligers

De kracht van Prinsjesfestival ligt bij de mensen die het mogelijk maken: de vrijwilligers die met groot enthousiasme en soms ook een gevoel van noodzaak willen bijdragen aan de bewustwording van de waarde van het kunnen leven in een democratische rechtsstaat. Creatieve professionals die in staat zijn om de inhoud en achterliggende ideeën en waarden op een speelse wijze toegankelijk te maken. Aan de organisatie van Prinsjesfestival de schone taak de vrijwilligers aan zich te blijven verbinden. In dit verband heeft het bestuur besloten een deel van de facilitaire en administratieve ondersteuning uit te besteden, zodat de vrijwilligers zich kunnen concentreren op inhoud en organisatie van de evenementen.

Fondsenwerving

Prinsjesfestival werkt met schaarse middelen. Met weinig moet er veel gepresteerd worden. Voor de financiering van de activiteiten is het festival afhankelijk van begunstigers. Fondsenwerving vraagt veel aandacht en een structurele aanpak daarvan is noodzakelijk. Om deze reden heeft het bestuur besloten zich op dit gebied te laten bijstaan door een professioneel bureau.

vooruitblik

In 2017 zal het thema zijn:

Tijd om elkaar te vinden

Polarisatie – Pacificatie | 1917 – 2017

In 2017 zal de provincie Drenthe onze strategisch partner zijn. Prinsjesfestival zal in grote lijnen dezelfde onderdelen kennen als in de editie 2016, waarbij het programma waar mogelijk wordt verbeterd en verdiept. Daarnaast zullen de invalshoeken educatie en cultuur verder worden ontwikkeld.

Op de website www.prinsjesfestival.nl zal steeds de meest recente informatie te vinden zijn.

overzicht programma prinsjesfestival 2016

2016 was een prachtige editie. Weer iets groter dan de voorgaande edities, met meer bezoekers, prachtig weer en vooral waardevolle, leuke en interessante evenementen. Het 'Feest van de Democratie' heeft zich in vier edities een plaats verworven in de tradities rond Prinsjesdag. Officieel begon Prinsjesfestival 2016 op donderdag 15 september, maar de weken en dagen ervoor werden al de eerste evenementen gehouden. ProDemos trapte op 9 september af met de Nacht van de Dictatuur en een dag later met de Dag van de Democratie. Daarmee werd ingespeeld op de internationale Dag van de Democratie die in het leven is geroepen door de Algemene Ledenvergadering van de Verenigde Naties.

Het centrale thema van Prinsjesfestival 2016 was:

Democr@tie: tussen Facebook en Wetboek
Over democratie en de digitale revolutie.

Diverse onderdelen van het festival speelden op dit thema in.

Woensdag 14 september

De avond voor de officiële opening waren er twee nieuwe evenementen: **Prinsjesonline** en de **PrinsjesPubquiz**. Prinsjesonline was een interactieve workshop over sociale media en politieke communicatie.

Wat betekenen sociale media voor politiek en bedrijfsleven? Een mooie invulling van het thema van het festival: 'Democratie: tussen Facebook en Wetboek.

Bij de **PubQuiz** traden 22 teams van journalisten, communicatiemensen, ambtenaren en studenten in het verbale strijdperk. Welk team weet het meest van de geschiedenis van democratie, Binnenhof en Nieuwspoort? Het team van de politieke wetenschappers ging strijken met de eer.

Donderdag 15 september

Opening Zeeuwse Ambassade: de provincie Zeeland had het internationale pers- en debatcentrum Nieuwspoort gekozen als tijdelijke ambassade. De commissaris van de koning in Zuid-Holland en de burgemeester van Den Haag droegen dit stukje Haagse grond donderdagmiddag tijdelijk over aan hun Zeeuwse collega's. Twee uur later was Pathé Buitenhof het toneel van de **officiële opening van Prinsjesfestival 2016**. Han Polman, Commissaris van de Koningin in Zeeland, liet de vlag van het 'land in zee' wapperen in de Haagse binnenstad. Prinsjesdichter Franca Treur verrichtte de officiële opening door ons mee te nemen in haar beschouwing van de gevolgen van de opkomst van sociale media.

Bij de opening werd ook de eigen Gouden Koets van het festival onthuld. De echte Gouden Koets wordt dan wel gerestaureerd, maar Prinsjesfestival zorgde ervoor dat het vehikel toch te zien was in de Haagse binnenstad. In de loop van het festival hebben vele honderden mensen zich laten fotograferen achter de reusachtige ansichtkaart waarop de koets stond afgebeeld. Op donderdag was ook de start van het **Prinsjesdiner**. Prinsjeskok Eric van Bochove van restaurant 't Vlasbloemekken nam de genodigden mee in het 'zalige zilte' menu dat hij had samengesteld. Vijf restaurants uit de Haagse binnenstad serveerden tijdens het festival een diner gebaseerd op dit menu.

Vrijdag 16 september

In de indrukwekkende plenaire zaal van de Eerste Kamer werden bij **Democratie in Woord en Beeld** de **Prinsjesboekenprijs** (voor het beste politieke boek) en de **Prinsjesfotoprijs** (voor de beste politieke foto) uitgereikt door Commissaris van de Koning Han Polman aan Bastiaan Rijpkema voor zijn boek *Weerbare Democratie*. De grenzen van de democratische tolerantie en Bart Maat voor zijn foto van de felicitatie van Samsom aan Arib. Zij ontvingen een oorkonde en geldbedrag van euro 2.500,00.

De **Montesquieu Prinsjeslezing** in sociëteit De Witte ging over het thema 'Social media, gevaar of impuls voor de democratie?' Jacob Kohnstamm, scheidend voorzitter van de Autoriteit Persoonsgegevens, en journaliste Tamara Witschge verrichtten de inleidingen op de discussie in sociëteit De Witte.

De **Prinsjesrede** in de Kloosterkerk was wederom van een hoog niveau. Prinsjesrede is een speechwedstrijd met ieder jaar een thema op het gebied van politiek en maatschappij. Dit jaar het thema: 'Facebookdemocratie, mijn visioen'. Burgers verlangen steeds meer zeggenschap en directe invloed op de politiek. Sociale media spelen daarin een steeds belangrijker rol.

Dat leidt tot mooie initiatieven. Tegelijkertijd zien we ook de schaduwzijden van sociale media: scheldpartijen, privacykwesaties etc. Wat betekent dit nu voor de toekomst? De opdracht luidde: "Schrijf een inspirerende, persoonlijke speech over dit thema en kies daarbij zelf uw rol, personage en een passende gelegenheid waar deze speech zou moeten worden uitgesproken". Janneke Horlings schreef volgens de jury de beste politieke redevoering. Prinsjesrede is in vier jaar uitgegroeid tot een volwaardig evenement, met niet alleen een prijsuitreiking maar ook verdieping rond het thema van het Prinsjesfestival. Dit jaar vertelde de speechwriter van minister-president Rutte bijvoorbeeld over de invloed van social media op zijn werk en deelden social media-expert Tim de Gier en europarlementariër Wim van der Camp over verhalen over hun gebruik van en visie op social media. Abdelkader Benali sprak een geschreven column uit.

CDA-Kamerlid Pieter Omtzigt kreeg vrijdagavond in Nieuwspoor de **Prinsjesprijs** uitgereikt als teken dat hij door de jury werd gezien als de politicus die in het afgelopen door zijn optreden van bijzondere betekenis is geweest voor parlement en democratie. Hij kreeg de prijs uit handen van de Zeeuwse commissaris van de Koning Han Polman tijdens het diner pensant in het teken van de Four Freedoms. De jury was unaniem in haar keuze voor Omtzigt. Zij roemt zijn onvermoeibare inzet voor de 'gewone burger' waar het gaat om falen van de overheid en zijn indrukwekkende feitenkennis op verschillende dossiers. 'Zijn volhardendheid maakt hem niet altijd even geliefd bij collega's, partijgenoten en vooral bewindslieden. Maar hij vervult met zijn scherpe geest en sterk ontwikkelde gevoel voor rechtvaardigheid een onmisbare rol als 'luis in de pels van het kabinet', zo is te lezen in het juryrapport.

DE OFFICIËLE OPENING
VOND PLAATS DOOR
DE ZEEUWSE
PRINSJESDICHTER
FRANCA TREUR

OPENING PRINSJESFESTIVAL

DE GOUDEN KOETS RIJDT DIT JAAR NIET, MAAR
IS WEL TE ZIEN IN DE HAAGSE BINNENSTAD

DE PRINSJESBOEKENPRIJS VOOR HET
BESTE POLITIEKE BOEK [DE GRENZEN VAN
DE DEMOCRATISCHE TOLERANTIE] IS VOOR
BASTIAAN RIJPKEMA

PRINSJES
FESTIVAL

PRINSJES
FESTIVA

beleef het f
van de den

PRINSJESBOEKENPRIJS

WINNAAR BESTE POLITIEKE
FOTO[KAMERLID SAMSOM
FELICITEERD TWEEDE
KAMERVOORZITTER ARIB]
ISBART MAAT

PRINSJESFOTOPRIJS

Oud-voorzitter
Autoriteit
Persoonsgegevens en
politicus

Universitair
hoofddocent media
en democratie, RUG

Regisseuse
Blueberry Soup

Onderzoeksjournalist
op het gebied van
internet

PRINSJESLEZING

MONTESQUIEU
INSTITUUT

TAMARA WITSCHGE EN JACOB KOHNSTAMM
VERRICHTEN DE INLEIDINGEN OP DE DISCUSSIE

PRINSJES
REDE

HET THEMA VAN PRINSJESREDE IS
'FACEBOOKDEMOCRATIE, MIJN VISIOEN'.
ABDELKADER BENALI LEEST EEN COLUMN VOOR

De Prinsjesprijs is onderdeel het Prinsjesfestival en wordt sinds 2013 uitgereikt aan een politicus die in optreden of handelen van bijzondere betekenis is of is geweest voor het gezag van het parlement en voor de vitaliteit van de parlementaire democratie van Nederland. Eerder ging de prijs naar de voormalig voorzitter en de voormalig griffier van de Tweede Kamer, respectievelijk Gerdi Verbeet en Jacqueline Biesheuvel (2013); de financieel woordvoeders van de 'constructieve oppositie': Wouter Koolmees, Carola Schouten en Elbert Dijkgraaf (2014); en aan senator Roel Kuiper (2015).

Zaterdag 17 september

In een volle raadzaal van het nieuwe gebouw van de Hoge Raad werd 's ochtends tijdens het **Prinsjesforum** gesproken over de Staat van de Rechtsstaat. De discussie werd ingeleid door kopstukken uit de wereld van wetgeving en rechtspraak: Piet Hein Donner, vice-president Raad van State, Ankie Broekers-Knol, voorzitter Eerste Kamer, Maarten Feteris, president Hoge Raad en Frits Bakker, voorzitter Raad voor de Rechtpraak. Hoe houden de drie machten binnen de democratie elkaar anno 2016 in evenwicht? In het publiek opmerkelijk veel studenten van de Haagse Hogeschool.

Op zaterdagmiddag vormde het Lange Voorhout het prachtige decors voor een diverse evenementen. In de voormiddag allereerst de **oefenshow van de Bereden Brigade van de Koninklijke Marechaussee**.

Later op de dag vond de **PrinsjesHatwalk** plaats. Op een catwalk voor Escher in Het Paleis werden prachtige en veelzijdige dames- en herenhoeden geshowd, waaronder uiteraard enkele van de meest opvallende hoeden van Prinsjesdag 2015. Belangrijk onderdeel van de PrinsjesHatwalk is de jaarlijkse hoedenontwerpwedstrijd. Het thema voor de wedstrijd was dit jaar 'Ode aan Schiaparelli'.

Guusje Jeukens ging er met de eerste prijs vandoor: een cheque van euro 1.50,00, een publicatie in hoedenmagazine Hatlines en een prive-rondleiding voor 10 personen in Escher in het Paleis. De tweede prijs van euro 250,00 ging naar Sarah Webb. Floor Bas sleepte de derde prijs in de wacht, een cheque van euro 100,00. Bijzonder dit jaar was de samenwerking met Escher dat in de maand september een expositie verzorgde van de mooiste hoeden van de afgelopen Hatwalks. In de collectie ook twee hoeden van Koningin Maxima.

De Hatwalk werd geflankeerd door de **Prinsjesmarkt** die vanaf het middaguur van start ging. Handelswaar in de ruim 40 kramen bestond o.a. uit hoeden, kleding, sieraden en schoenen. Prinsjespartner Zeeland stond op de markt met smakelijke Zeeuwse streekproducten.

De **Prinsjeswandeling**, een samenwerking met Prodemos, was volgeboekt en een welkome aanvulling op het zaterdagprogramma.

Zondag 18 september

De zondag voor Prinsjesdag wordt traditioneel de **generale repetitie** gehouden voor het **Koninklijk Staldepartement en de bereden eenheden van Cavalerie, koninklijke Marechaussee en politie**. Dit keer ook het lustrumdefilé van het Ere Escorte met medewerking van de **Fanfare Bereden Wapens**.

In de middag kwamen meer dan 300 mensen af op **Prinsjesfilm** in Pathé Buitenhof. De film Blueberry Soup gaf een bijzondere invulling aan het thema van het festival. De documentaire liet zien hoe Facebook een rol speelde bij het (deels) herschrijven van de Grondwet van IJsland. Bij de discussie na afloop van de documentaire waren onder andere aanwezig de documentaire maakster Eileen Jerrett en een van de hoofdrolspelers bij het maken van de nieuwe grondwet, de econoom Thorvaldur Gylfason.

PRINSJESPARTNER ZEELAND IS OP DE MARKT
VERTEGENWOORDIGD MET ZEEUWSE STREEKPRODUKTEN

PRINSJESMARKT

OP DE CATWALK
VOOR ESCHER IN HET PALEIS

PRINSJESHATWALK

A wide-angle photograph of a large, tiered theater filled with an audience. The seats are red, and the stage area is visible in the foreground. The lighting is warm and focused on the audience.

EEN VOLLE ZAAL BIJ DE VERTONING VAN
'BLUEBERRY SOUP' VAN EILEEN JERRET

A photograph of a group of young people, likely students, sitting in a room. They are holding up red and green cards, some of which have a logo on them. A man in a suit is also visible, sitting among them.

EEN VERBALE KRACHTMETING TUSSEN
SCHOLIEREN UIT ZEELAND EN DEN HAAG

PRINSJESDEBAT

Maandag 19 september

Op maandag de **traditionele strand oefening** van het Cavalerie Ere Escorte, de Bereden Brigade van de marechaussee en de Fanfare Bereden Wapens. Op het strand voor het Kurhaus (het strand van 'Soldaat van Oranje') worden de paarden zo realistisch mogelijk geoefend op hun bijdrage aan Prinsjesdag.

In het Mauritshuis organiseerden het Nederlands Debat Instituut en Prinsjesfestival **Prinsjesdebat**: een verbale krachtmeting tussen scholieren uit Zeeland en Den Haag. Onder leiding van Roderick van Grieken ging het over enkele actuele maatschappelijke vraagstukken. In dit Prinsjesdebat beschikte Hannah Kaars van het Calvijn College uit Middelburg volgens de jury over de beste debaterende kwaliteiten.

Maandagavond de finale van **Pimp de Troonrede**, een wedstrijd van ProDemos en Prinsjesfestival waarin een ieder kan bijdragen aan de Troonrede. Uitgangspunt: wat is jouw plan voor Nederland? In Studio Dudok mochten vier finalisten hun Troonrede uitspreken, zittend op een troon. De 17-jarige Stevie Bos uit Nederhorst den Berg had volgens de jury, onder voorzitterschap van oud-Kamervoorzitter Frans Weisglas, het beste verhaal en bracht dit het beste.

Het Grote Prinsjesdag College is een samenwerking tussen het festival en het Haagsch College. In deze editie aandacht voor de Rijksbegroting. Econoom en journalist Martin Visser legde uit hoe de begrotingssystematiek werkt.

Maandagavond vond eveneens de eerste voorstelling van **Prinsjescabaret** plaats. Politiek cabaret in Diligentia op de vooravond van Prinsjesdag, een samenwerking tussen Prinsjesfestival en theater Diligentia. Dit jaar traden op Sjaak Bral, Jan Jaap van der Wal, Patrick Nederkoorn en Kantinka Polderman.

Prinsjesdag 20 september

Prinsjesdag, de laatste dag van Prinsjesfestival. Deze dag gaat natuurlijk alle aandacht uit naar de Miljoenennota en het voorlezen van de Troonrede door de koning. Voor het festival startte de dag met **Prinsjeskind in de Koninklijke Schouwburg**. Daar werd voor kinderen van 4 tot en met 12 jaar een gratis programma voorgeschoteld met een Kindertroonrede, workshops en andere leuke dingen. In de paradijszaal werd drie maal het toneelstuk Prins Roel opgevoerd dat speciaal voor Prinsjesfestival was geschreven door Josien de Graaf van Jeugtheaterschool Zeeland.

Traditiegetrouw zijn de laatste evenementen van Prinsjesfestival de **Prinsjesborrel** en het **Prinsjescabaret**. De borrel voor jonge professionals werd door enkele honderden jonge ambtenaren en bestuurders bezocht. Zij troffen elkaar in het Theater aan het Spui om na te praten over de Troonrede en de Miljoenennota.

's Avonds kon wie nog een kaartje had weten te bemachtigen naar de tweede en laatste voorstelling van Prinsjescabaret. Op onnavolgbare wijze recenseerden de hoofdrolspelers van Prinsjesdag. En hoe pijnlijk die beschouwingen soms ook zijn, iedereen weet: het wordt pas echt pijnlijk als je niet op de hak wordt genomen. Dan tel je namelijk niet meer mee!

inhoudsopgave jaarrekening

- [18] Balans per 31 december 2016
- [19] Staat van baten en lasten over 2016
- [20] Toelichting

balans per 31 december 2016

	31-12-2016	31-12-2015
	euro	euro
ACTIVA		
VLOTTENDE ACTIVA		
Materiële vaste activa	657	827
VLOTTENDE ACTIVA		
Vorderingen en overlopende activa	15.818	11.531
Liquide middelen	56.447	66.912
	72.265	78.443
Totaal	72.922	79.270
PASSIVA		
Eigen vermogen		
– stichtingskapitaal	0	0
– vrij besteedbaar vermogen	68.936	71.643
– bestemmingsreserve	0	0
	68.936	71.643
Schulden op korte termijn		
– crediteuren	1.736	127
– overige schulden en overlopende passiva	2.250	7.500
	3.986	7.627
Totaal	72.922	79.270

staat van baten en lasten over 2016

FONDSENWERVING

Baten uit eigen fondsenwerving

- opbrengsten projecten
- overige opbrengsten

Totale baten eigen fondsenwerving

Kosten eigen fondsenwerving

- uitvoeringskosten

Totaal kosten eigen fondsenwerving

Netto baten

Subsidie baten

- subsidies / sponsorbijdragen

Totaal eigen fondsenwerving

Aandeel in acties van derden

Beschikbaar uit fondsenwerving

Overige baten en lasten

Rentelasten

Totaal beschikbaar voor doelstelling

BESTEED AAN DOELSTELLING

Directe projectkosten

Afschrijvingen

Algemene kosten

Bijzondere lasten

Totaal besteed aan doelstellingen

Overschot / tekort

Het saldo is toegevoegd:

- vrij besteedbaar vermogen
- bestemmingsreserves

	begroting 2016		2016		2015
	euro	euro	euro	euro	euro
		73.500	77.364	97.145	
		4.350	0	2.500	
		77.850	77.364		99.645
		0	0	588	
		0	0		588
		77.850	77.364		99.057
		25.500	29.000		25.800
		103.350	106.364		124.857
		-	-		-
		103.350	106.364		124.857
		0	195		158
		103.350	106.169		124.699
	141.850		91.420	77.636	
	0		170	23	
	0		2.286	6.392	
	0		15.000	0	
		141.850	108.876		84.051
		141.850	108.876		84.051
		- 38.500	- 2.707		40.648
		103.350	106.169		124.699
		- 38.500	- 2.707		40.648
		-	-		-
		- 38.500	- 2.707		40.648

toelichting

De Jaarrekening 2016 van de Stichting Prinsjesfestival is opgemaakt in overeenstemming met de Richtlijn voor de Jaarverslaglegging 650, 'Fondsenwervende Instellingen'.

De baten beschikbaar voor doelstelling waren in lijn met de begroting, maar wel lager dan in 2015. Eén van de sponsors heeft haar (voorlopige) bijdrage over 2015 teruggevoerd vanwege het positieve saldo over 2015.

De lasten waren iets hoger dan de baten uit de fondsenwerving. De groei van het festival maakte het noodzakelijk een aantal ondersteunende en facilitaire diensten uit te besteden. Het resultaat kwam daarmee in 2016 uit op euro -2.707,00.

Het negatieve saldo is ten laste van het besteedbare vermogen gebracht. De huidige reserve wordt gebruikt om de continuïteit van de organisatie te waarborgen. Een verantwoorde reserve is van belang omdat het grootste deel van de bijdragen van derden niet voor meerdere jaren wordt toegezegd en de risico's voor de organisatie in de toekomst door groei en professionalisering groter worden.

De liquide middelen zijn vastgelegd in tegoeden op bankrekeningen. De Stichting Prinsjesfestival sluit elke vorm van beleggen uit.

De cijfers zijn ontleend aan de Jaarrekening 2016 waarbij een goedkeurende controleverklaring van de accountant is verstrekt.

De uitgebreide Jaarrekening is separaat te raadplegen op www.prinsjesfestival.nl [onder ANBI]

Uitgave Stichting Prinsjesfestival [maart 2016] **Fotografie** Gerhard van Roon in samenwerking met David de Haan **Vormgeving** Lily Wieskamp

COLOFON